

Barnvänlig Kommun - Lovisa stads verksamhetsplan

STST § 299

Beredning: bildningsdirektör Thomas Grönholm, tfn 0440 555 250 och tfn chefen för småbarnspedagogik Sofia Hoff, tfn 044 349 31 32

Barnvänlig kommun

Kommuner som deltar i UNICEFs nuvarande modell för Barnvänlig kommun har förbundit sig till ett tvåårigt utvecklingsarbete för att främja barnens intressen. Arbetet börjar med att en kommun kartlägger situationen och bedömer hur barnvänligheten förverkligas i kommunen i det nuvarande läget. Som hjälp i bedömningen har kommunen en lista med tio mål utvecklad av UNICEF. Efter att ha gjort kartläggningen väljer kommunen vilka delområden av verksamheten den börjar utveckla och hur. I slutet av tvåårsperioden utvärderar kommunen arbetets resultat och rapporterar dem till UNICEF.

Efter rapporteringen kan kommunen få UNICEFs erkännande om Barnvänlig kommun. När erkännandet beviljas, evaluerar UNICEF både utvecklingsprocessen och processens resultat. Erkännandet beviljas för engagerat och aktivt utvecklingsarbete för att främja barnens rättigheter. Detta innebär dock inte att arbetet är slutfört – man ska ta hand om barnens rättigheter i vardagen varje dag. Erkännandet är i kraft två år och för att förnya det ska kommunen fortsätta med utvecklingsarbetet.

Finlands UNICEF erbjuder kommunen som förverkligar modellen

- utbildning i verksamhetsmodellen och utbildning i barnens rättigheter för koordinationsgruppen
- stödmaterial för verksamhetsmodellen
- en utsedd kontaktperson som arbetar som sakkunnigstöd för kommunen i frågor som gäller förverkligandet av modellen och barnens rättigheter
- kontakter till andra kommuner som förverkligar modellen – årliga nätverksmöten
- erkännande om Barnvänlig kommun ifall att utvecklingsprocessen och dess resultat uppfyller de krav som fastställts i modellen.

Finlands UNICEF kräver att kommunen som förverkligar modellen

- förbinder sig till att främja barnens rättigheter i kommunens beslutsfattande, förvaltning och service
 - Detta innebär utvecklingsarbete där barn och unga samt relevanta aktörer i medborgarsamhället tas med i beredningen av och beslutsfattandet i ärenden som berör barn.
- tar ansvar för utvecklingsprocessens fullständiga koordinering
 - I kommunen ska det utses en kommunikationsgrupp som ansvarar för hur processen framskrider. Gruppen ska ha omfattande representation från olika sektorer i kommunen.
- förbinder sig till att meddela om processens mål och resultat till kommuninvånarna.

Varför vill vi förverkliga modellen i Lovisa?

Om modellen ska förverkligas i den nuvarande formen, erbjuder den en gemensam referensram för sådant utvecklingsarbete som redan utförs i olika sektorer i kommunen och kommunorganisationen. Sådana frågor är till exempel strategiskt planeringsarbete, arbete för barnens välfärd och utveckling av barnens delaktighet och hörande.

Modellen samlar alla aktörer från alla olika delar och nivåer i hela kommunorganisationen till samma bord. På så sätt möjliggör modellen för sin del å ena sidan att beslutsfattandet angående barnen och arbetet för att främja barnens välfärd är konsekvent och å andra sidan att informationen och kunskaper angående barnen på bästa möjliga sätt utnyttjas i kommunen.

Genom att utveckla sin verksamhet med modellen för Barnvänlig kommun får kommunen sakkunnigstöd från UNICEF och kontakt till andra kommuner som förverkligar modellen.

Den Barnvänliga kommunen är inte ett projekt. UNICEFs mål är att beaktandet av barnens rättigheter blir ett fortgående verksamhetssätt i kommunens beslutsfattande och vardagliga service.

Processen för att få ett erkännande om Barnvänlig kommun tar två år, men syftet är att från början anpassa modellens innehåll till var och en kommuns egna verksamhetssätt, strategiska planeringsprocesser och årsklockor för olika verksamheter.

Det att man omfattar barnrättsaspekten kräver gemensam dialog och evaluering av nuvarande verksamhetspraxis. Därför är den första tvåårsperioden antagligen den mest arbetskrävande för kommunen. I början kan det ta tid att hitta ett gemensamt arbetssätt eftersom olika aktörer som inte nödvändigtvis har samarbetat tidigare deltar i processen.

Varför måste stadsstyrelsen fatta beslutet?

Ett av de största problemen i att främja barnens välfärd är bristen på heltäckande koordinering. Ärenden som gäller barn granskas ofta inom olika tjänstesektorer trots att barnets vardag är en helhet där olika aktörer, tjänster och miljöer är sammanlänkade.

Bristen på gemensamma verksamhetsprinciper kan å andra sidan leda till ojämställdhet mellan barnen och barngrupperna även inom en sektor. Dessutom är det vanligt att barnen inte beaktas skilt när det fattas beslut som berör alla kommuninvånare.

UNICEFs mål är att främja barnvänlighet i hela kommunorganisationen. Därför behövs det ett beslut som förpliktar alla aktörer för att utvecklingsarbetet ska inledas.

Hur anknyter den här modellen till stadens välfärdsplaner?

En välfärdsplan kan vara ett verktyg med vilket man främjar målen i modellen. Om programmet eller planen har en tillräckligt stark ställning i kommunens utvecklingsarbete, kan utvecklingsarbetet i enlighet med modellen till och med bygga på kommunens utvecklingsarbete. Detta kräver dock bland annat att det finns en tillräckligt stor grupp med olika aktörer med i arbetet.

Berednings-, genomförings- och uppföljningsprocessen till välfärdsplanen kan också utvecklas så när det är fråga om förverkligandet av modellen att

den i fortsättningen kan fungera som verktyg av sådan strategisk planering och koordinering som det strävas efter i modellen för Barnvänlig kommun.

**Vad kostar det för en kommun att förverkliga modellen?
Ska mer personal anställas för att förverkliga modellen?**

UNICEF tar inte ut några avgifter av kommunen för modellen eller utbildningarna och materialet som hör till modellen.

Kommunen behöver inte anställa ny personal för att förverkliga modellen. Särskilt under det första året tar utvecklingsarbetet och koordineringen dock mycket arbetstid och detta bör beaktas i val av koordinationsgruppens medlemmar och UNICEFs kontaktperson.

Vi har konstaterat i beredningen att den av stadsfullmäktige utsedda arbetsgruppen för välfärd och hälsa 2017–2020 är en lämplig koordinationsgrupp för att förverkliga modellen.

Att beakta före den egentliga ansökningen

Ansökningstid har i regel varit på våren och den har löpt ut under maj, men detta ska möjligen förändrats. Tf chefen för småbarnspedagogik har kontaktat en expert på UNICEF och enligt experten planerar UNICEF olika alternativ för den nuvarande verksamhetsmodellen. Det planeras lättare versioner omkring vissa teman. Dessa alternativ och ansökningsmöjligheter säkerställs i början av 2019.

Förslag: Stadsstyrelsen beslutar att

- utse stadens arbetsgrupp för välfärd och hälsa till verksamhetsmodellens koordinationsgrupp
- stadens arbetsgrupp för välfärd och hälsa ska utse kontaktperson bland gruppen
- föreslå stadsfullmäktige att Lovisa stad på våren 2019 ska ansöka till utvecklingsarbetet av verksamhetsmodellen Barnvänlig kommun.

Beslut: Enligt förslaget.

FM § 131
21.11.2018

Förslag: Stadsfullmäktige beslutar att Lovisa stad på våren 2019 ska ansöka till utvecklingsarbetet av verksamhetsmodellen Barnvänlig kommun.

Beslut: Enligt förslaget.

NFB 22.06.2022 § 90
1005/12.00.02/2022

Beredning

direktören för centralen för bildning och välfärd Kirsi Kinnunen 0440 555 250

Lovisa stad deltar genom stadsfullmäktiges beslut (21.11.2018 § 131) i utvecklingsarbetet för verksamhetsmodellen Barnvänlig kommun. Det är fråga om ett fortgående utvecklingsarbete till förmån för barn och unga. Verksamheten enligt modellen är hela kommunens sak som alla kommunens branscher ska delta i.

I det brev daterat 18.11.2019 som Finlands UNICEF rf riktat till stadsstyrelsen i Lovisa stad konstateras det att Lovisa stad blivit vald av Finlands UNICEF rf till modellen Barnvänlig kommun och att samarbetet mellan UNICEF och Lovisa stad inleds hösten 2020. UNICEF rf tar inte ut några avgifter av kommunen för modellen eller för de utbildningar och det material som hänför sig till modellen. Det är inte fråga om ett projekt utan ett fortgående utvecklingsarbete till förmån för barn och unga.

Syftet med verksamhetsmodellen Barnvänlig kommun är att säkerställa att varje barn har

- en trygg vuxen som är intresserad av barnet
- en kompis att tillbringa tid med och göra saker med
- en hobby, oberoende av familjens förmögenhet och bostadsort
- en skola som ger varje elev chansen att lyckas oberoende av bakgrund.

Till Lovisa stads koordinationsgrupp för verksamhetsmodellen Barnvänlig kommun (STST 11.1.2021 § 8) har utsetts

- som representanter för personer under 18 år två representanter valda av ungdomsfullmäktige
- direktör för centralen för bildning och välfärd
- chef för småbarnspedagogik
- kommunikationsassistent
- utbildningschef (ersättare rektor för Generalshagens skola)
- chef för kultur- och fritidsväsendet (ersättare uppsökande ungdomsarbetare)
- verksamhetsledare för Loviisan Järjestöt ry/Lovisa Föreningar rf
- grundtrygghetscentralens servicechef för tjänster för barn och ungdomar
- centralen för näringsliv och infrastrukturs VVS-ingenjör
- representant för nämnden för fostran och bildning som nämnden valt bland sig (15.12.2020 § 107 och 1.9.2021 § 9)
- representant för näringslivs- och infrastrukturnämnden som nämnden valt bland sig (28.1.2021 § 15 och 11.10.2021 § 39)
- representant för välfärdsnämnden som nämnden valt bland sig (10.2.2021 § 26 och 9.9.2021 § 4)
- representant och ersättare som föräldraföreningarna valt bland sig.

Dessutom har koordinationsgruppen godkänt att representanterna för rådet för personer med funktionsnedsättning och Agricola finska och svenska församling tas med i gruppen.

Barnvänlig kommun-koordinatorer är vid sidan om sin egen uppgift direktören för centralen för bildning och välfärd (STST 21.9.2020 § 254) och specialklasslärare Tuula Åminne (stadsdirektör 21.12.2021 § 8).

Finlands UNICEF rf har 12.4.2022 godkänt Lovisa stads verksamhetsplan efter att ha diskuterat med koordinationsgruppen. Därtill har Finlands UNICEF kontrollerat att planen utgår från resultaten av kartläggningen av nuläget och måsättningarna är i samma form som den valda struktur- och processindikatorn. Aktörerna i verksamhetsmodellen ska vara såväl barn

och unga som andra intressegrupper i hela kommunorganisationen och kommunen.

I den verksamhetsplan som Finlands UNICEF rf godkänt ingår

- kommunens långsiktiga vision ur barnvänlighetens synvinkel
 - Visionen baserar sig på resultaten av kartläggningen av nuläget.
- från tre till fyra målsättningar som plockats ur kartläggningen av nuläget och en valfri målsättning
 - För varje målsättning har antecknats utgångsläget och ett antal åtgärder som koordinationsgruppen valt.
- en beskrivning om vad man gör, vem eller vad som gör, enligt vilken tidtabell och på vilket sätt man ska framskrida.
 - I beskrivningen ska man också berätta hur åtgärderna beaktar barnens åsikter.
 - Minst en konkret och tidsbunden mätare som har antecknats för varje åtgärd.

Den centrala betydelsen av modellen Barnvänlig kommun syns i hur den lyckas stöda kommunen i sådant utvecklingsarbete som främjar att barnens rättigheter respekteras.

Också det kommunstrategiutkast som man håller på att bereda beaktar hur verksamhetsmodellen Barnvänlig kommun ska genomföras.

Man vill uppnå följande resultat av utvecklingsarbetet enligt verksamhetsplanen:

- barnens rättigheter förstås på ett mångsidigare och mer omfattande sätt då attityderna förändras
- ärenden som berör barn och unga behandlas mer sektorsövergripande
- kommunens politikernas attityder vad gäller utvecklingsarbetet som beaktar barnens rättigheter förändras i och med modellen
- ökningen av kommunikationen beror på ökning av extern och intern kommunikation och kommunikationen som relaterar till barnens rättigheter ökar såväl vad gäller slaget som volymen
- bedömningen av konsekvenser för barn etableras i ökande grad som en del av utvecklingsarbetet i kommunen
- modellen förstärker beaktandet av barnens rättigheter i kommunens olika processer inom de delområden som kommunen väljer till utvecklingsobjekt
- modellen försnabbar metodutvecklingen inom de områden som kommunen väljer till utvecklingsobjekt
- synligheten för ärenden som relaterar till barnens rättigheter ökar.

Bilaga:

Lovisa stads verksamhetsplan för Barnvänlig kommun-arbetet

Föredragning

Direktören för centralen för bildning och välfärd Kirsi Kinnunen

Förslag

Nämnden för fostran och bildning

a) antecknar för sin del verksamhetsplanen som Finlands UNICEF rf godkänt 12.4.2022 till kännedom

b) föreslår att verksamhetsplanen antecknas till kännedom under 2022 även i alla nämnder, rådet för personer med funktionsnedsättning, ungdomsfullmäktige, stadsstyrelsen och stadsfullmäktige i Lovisa stad.

Beslut

Nämnden för fostran och bildning

a) antecknade för sin del verksamhetsplanen som Finlands UNICEF rf godkänt 12.4.2022 till kännedom.

b) föreslog att verksamhetsplanen antecknas till kännedom under 2022 även i alla nämnden, rådet för personer med funktionsnedsättning, ungdomsfullmäktige, stadsstyrelsen och stadsfullmäktige i Lovisa stad.
